

**LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ PROFESINĖS ETIKOS TARYBOS
SPRENDIMAS Nr. 2022/6**

2022-06-17, Vilnius

Lietuvos architektų rūmų (toliau – Rūmai) Profesinės etikos taryba (toliau – PET) išnagrinėjo Artūro Simanavičiaus, Armanto Petravičiaus ir Dainiaus Misevičiaus toliau – Pareiškėjai) skundą dėl architektės Aurelijos Butrimavičienės (toliau – Atsakovė) galimai padarytų profesinės etikos pažeidimų (toliau – Skundas).

Skundas išnagrinėtas ir sprendimas priimtas 2022-06-17 vykusio PET posėdžio metu. Nagrinėjant Skundą ir priimant sprendimą dalyvavo PET nariai Darius Juškevičius, Donatas Laucius, Andrius Bakšys, Dainius Čepurna, Kęstutis Lupeikis. Posėdžio pirmininkas – PET pirmininkas Darius Juškevičius, posėdžio sekretoriaus funkcijas atliko – Rūmų teisininkas Justas Laurinčiukas. PET posėdyje paaiškinimus žodžiu teikė Atsakovė:

I. Pareiškėjos Skundo ir paaiškinimų esmė

Rūmai 2022-01-22 gavo Pareiškėjų Skundą, kuriuo Pareiškėjai kreipėsi dėl Atsakovės profesinės etikos.

Skunde dėl Atsakovės profesinės etikos Pareiškėjai nurodė:

1. Atsakovė rengdama vidaus (IVv kategorijos) laikino kelio, įvažiavimui į žemės sklypus Molo g. 42, 44, 46, 48, 50, Palangoje supaprastintą statybos projektą, padarė šias esmines klaidas: neišlaikė reikiamo atstumo iki gretimų sklypų ribos, neatliko viešinimo procedūros, atlikdama viešinimo procedūrą (projekto A laidos) neatliko įrašo, anot Pareiškėjų esminis projekto pažeidimas yra pats projekto pavadinimas „Vidaus (IVv kategorijos) laikino kelio, įvažiavimui į žemės sklypus Molo g. 42, 44, 46, 48, 50, Palangoje“ nes pavadinimas įpareigoja, kad šis projektas po jo įvykdymo suteiks galimybę privažiuoti projektuojamu keliu į išvardintus žemės sklypus, tačiau tai neįmanoma dėl to kad projektuojamas kelias atsimušą į aklavietę.

2022-06-17 PET posėdžio metu Pareiškėjai neteikė paaiškinimų.

II. Atsakovės paaiškinimų esmė

2022-06-13 Atsakovė pateikė paaiškinimus raštu, kuriuose nurodė:

2. Supaprastintu projektu buvo projektuojamas nesudėtingas susisiekimo komunikacijos inžinerinis statinys – laikinas vidaus privažiuojamas prie žemės sklypuose Molo g. 44, 46, 48, 50, Palangoje, esančių statinių, kadangi teritorijos detaliojo plano sprendiniais pateiktas į minėtus sklypus numatytas per suplanuotus šervitutinius kelius iš Molo g., Palangoje, kuri iki šiol nėra įrengta. Supaprastintu projektu suprojektuotas laikinas privažiuojamas įgalina patekti į žemės sklypuose Molo g. 44, 46, 48, 50, Palangoje, esančius statinius iš Ošupio tako, Palangoje.

2. Šis laikinas privažiavimas skirtas patekimui į teritorijos detaliojo plano sprendiniais nustatytus servitutinius kelius. Pareiškėjų keliamas kaltinimas dėl neišlaikyto 1 m atstumo iki gretimo sklypo yra nepagrįstas, nes šioje konkrečioje vietoje privažiavimas valstybinėje žemėje suprojektuotas lygiagrečiai servitutiniam keliui, o pagal įsipareigojimus prisiimtus pirkimo-pardavimo sutartis, tiek Pareiškėjai, tiek ir kiti žemės sklypo Molo g. 44, Palangoje savininkai yra neatšaukiamai sutikę dėl servitutinių kelių nustatymo, bei kelio ir inžinerinių tinklų darbų atlikimui be atskirų dokumentų pasirašymo.

3. Pareiškėjų nurodyti profesinės etikos nuostatų pažeidimai yra parengto projekto dokumentų trūkumai, kurie gali būti sutvarkomi, parengiant projekto naują laidą A, kas ir buvo atliekama. Tačiau Pareiškėjai itin prieštarauja šių trūkumų projekto dokumentuose ištaisymui ir projekto viešo svarstymo susirinkimo metu elgėsi labai iššaukiančiai, trukdė vesti projekto viešo svarstymo susirinkimą bei grubiai.

4. Laikino kelio privažiavimo projekto iniciatorius UAB „BTR Logistics“ kreipėsi į Palangos miesto savivaldybės administraciją dėl išduoto statybą leidžiančio dokumento išdavimo panaikinimo ir 2022-02-24, atsižvelgiant į prašymą, šis leidimas buvo panaikintas. Panaikinus statybos leidimą ir paskelbus jį negaliojančiu, teismas pasiūlė atsiimti ieškinį. Atsakovės mano, kad Pareiškėjai tokiu būdu pasiekė savo tikslą, kelio statybos leidimas panaikintas, kitas projektas nerengiamas.

2022-06-17 PET posėdžio metu Atsakovė paaiškino, kad:

5. Jai užsakovas UAB „BTR Logistics“ suformavo užduotį suformuoti IV kategorijos laikiną kelią pagal su ja sudarytą projektavimo darbų sutartį į žemės sklypus, esančius Molo g. 42, 44, 46, 48, 50, tačiau nenurodė jokios papildomos informacijos dėl esamo konflikto tarp sklypų savininkų dėl galimo kelio. Atsakovė pati šią aplinkybę sužinojo tik po statybą leidžiančio dokumento išdavimo. Pakomentavo jai žinomas aplinkybes dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos užfiksuotų pažeidimų dėl neteisėtai išduoto statybą leidžiančio dokumento. Atsakovė paminėjo, kad jos žiniomis vyksta aktyvus teisminis ginčas dėl servitutinių kelių tarp tos vietovės gyventojų. Pažymėjo, kad šiuo metu statybą leidžiantis dokumentas yra panaikintas, todėl kitoje teisminėje byloje, anot jos, nebėra bylos objekto.

III. Aktualios profesinės etikos nuostatos

Pareiškėjai nurodė, jog Atsakovė galimai pažeidė Architektūros paslaugų teikėjų Europos etikos kodekso (toliau – Etikos kodekso) 2 principo („*Įsipareigojimai visuomenės labui*“) 2.4 taikymo atvejį, t. y.: *“Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją.”*

IV. Sprendimui reikšmingos aplinkybės

PET išnagrinėjo Skundą, įvertino bei iš klausė Atsakovės paaiškinimus ir priimdama sprendimą rėmėsi šiomis aplinkybėmis:

a. Atsakovė pripažino, kad formaliai rėmėsi tik užsakovo suformuota užduotimi, neturėjo informacijos ir nevertino aplinkybės, kaip jos suprojektuotas laikinas kelias praktiškai susisiečia su servitutiniu keliu, todėl nevertino ir kampinio žemės sklypo savininko sutikimo gavimo tikslingumo. Atsakovė patvirtino, kad prie projektavimo užduoties buvo pridėta tik ta schema, kuria remiantis Atsakovė teikė paaiškinimus posėdžio metu, tačiau kurios Atsakovė pati nerengė, o kito projekto autoriaus nebuvo.

b. Atsakovė patvirtino, kad užsakovo užduotis buvo suformuluota projektuoti laikiną kelią tik iki kampinio matomo sklypo, todėl ja ir vadovavosi. Paaiškino, kad laikiną kelią įvardino dėl tos priežasties, kad Palangos miesto savivaldybė formuoja dubliuojančią gatvę ateityje toje vietovėje.

c. Susidariusią situaciją nulėmė galimai ir Palangos miesto savivaldybės administracijos veiksmai.

V. Sprendimo argumentai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 10 str., PET yra Rūmų organas, kuris nagrinėja Rūmų narių drausmės bylas dėl architektų profesinės veiklos etikos kodekso pažeidimų. Taigi, PET sprendžia Atsakovo, kaip atestuoto architekto, profesinės etikos laikymosi klausimus. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2008-01-07 nutarime yra pažymėjęs, kad įstatymų leidėjas pagal Konstituciją turi įgaliojimus įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad asmenys, besiverčiantys tam tikra valstybės kontroliuojama profesija, *ex lege* priklausytų tam tikrai asociacijai, užtikrinančiai šios profesijos savivaldą, *inter alia* vienodus profesinės etikos standartus ir jų laikymosi priežiūrą. Būtent tokie įgaliojimai yra suteikti Rūmams, kuriuose profesinės etikos ir jų laikymosi priežiūros funkcijos Architektų rūmų įstatymu yra pavestos PET. Taigi PET, vertindama skundžiamo architekto elgesio atitikimą Kodekso nuostatomis vadovaujasi ne tik teisės aktais ir teisės doktrina: profesinės etikos laikymasis reiškia ne tik teisės, bet ir vienodų profesinės etikos standartų, laikymąsi. PET, veikdama savo kompetencijos ribose, vertina Atsakovės elgesio atitikimą Kodekso nuostatomis (profesinės etikos standartų laikymąsi), kurios be visa ko įpareigoja architektą vykdant profesinę veiklą ne tik laikytis teisės aktų, bet elgtis sąžiningai, taip pat ne tik formaliai, ypač atsižvelgiant į jų esmę, laikantis teisės aktų, įvertinant savo profesinės veiklos poveikį.

Pareiškėjų nurodytos Etikos kodekso nuostatos esmė, kad architektūros paslaugų teikėjai visuomenės labai privalo griežtai laikytis jų profesinę veiklą, darbą ir paslaugas, už kurias jie yra atsakingi, reglamentuojančių įstatymų dvasios ir raidės, įvertinti savo profesinės veiklos poveikį visuomenei ir aplinkai atliekant šį darbą ir teikiant šias paslaugas.

Šalių pateikti paaiškinimai ir įrodymai leidžia teigti, kad Atsakovė turėjo ir galėjo nurodyti savo užsakovui, kad tokį laikiną kelią projektuoti yra ydingas sprendimas. Atsakovė yra profesionalė ir turėjo įvertinti ir vadovautis detaliuoju planu bei jame nurodyta informacija, o ne vien formaliai užsakovo pateikta užduotimi, nes tokią pareigą lemia Atsakovės pareigos, kylančios iš Etikos kodekso.

Atsakovė blogai atliko situacijos faktinį vertinimą, nepakankamai įsigilino į reikšmingų aplinkybių visumą, nevertino viso konteksto, tinkamai nesukoordinavo proceso, padarė klaidų. Visgi

susidariusią ydingą situaciją nulėmė ne tik Atsakovės neatidumas, nesigilinimas į situaciją, bet ir galimai Palangos miesto savivaldybės administracijos veiksmai. Tačiau Atsakovė turėjo labiau įsigilinti į situaciją kaip savo srities žinovė ir profesionalė, būti labiau rūpestinga paslaugų teikėja. Todėl PET nariai bendru sutarimu sprendė, kad Atsakovė, kaip savo srities profesionalė, turėjo kritiškai vertinti jai pateiktą užsakovo projektavimo užduotį, nurodė, kad iš aplinkybių visumos ir Atsakovės paaiškinimų darytina išvada, kad Atsakovė nepakankamai įsigilino į aktualų teisinį reguliavimą, projektavo laikiną kelią faktiškai neturėdama reikalingų sklypų savininkų sutikimų.

PET, įvertinusi tai, kas išdėstyta, nustatė, kad Atsakovė pažeidė Kodekso 2 principo 2.4 taikymo atvejį, nes Atsakovė formuodama laikiną kelią pagal su ja sudarytą projektavimo darbų sutartį į žemės sklypus, kaip savo srities profesionalė, neturėjo sutikti su užsakovo užduotimi visoje apimtyje, kadangi ji prieštaravo turimai informacijai, o Atsakovės parengtas dokumentas nebuvo objektyvus kitų atžvilgiu, tačiau PET nesiūlo skirti sankcijos, kadangi Atsakovės veiksmuose nenustatyta tyčios.

VI. Profesinės etikos tarybos sprendimas

PET, vadovaudamasi PET nuostatų 50 p., Kodekso nuostatomis ir svarstymo metu nustatytų aukščiau nurodytų aplinkybių visuma bei pateiktais dokumentais ir paaiškinimais, nutarė, kad architektė Aurelija Butrimavičienė **pažeidė** Kodekso 2 principo („Įsipareigojimai klientui“) 2.4 taikymo atvejį (4 PET nariai balsavo „už“, 1 PET narys balsavo „prieš“).

Posėdžio pirmininkas

Darius Juškevičius

Posėdžio sekretorius

Justas Laurinčiukas